

Beleidsplan Tegenprestatie Westvoorne 2015

Sector Inwonerszaken: team Werk, Inkomen en Service

Inhoudsopgave

<u>1. Inleiding</u>	3
<u>2. De tegenprestatie</u>	4
<u>2.1 Wat is het?</u>	4
<u>2.2 Verschillen</u>	5
<u>3. De invulling van de tegenprestatie</u>	7
<u>3.1 Visie</u>	7
<u>3.2 Doelen</u>	7
<u>3.3 Uitgangspunten</u>	7
<u>4. Beleidskader</u>	9
<u>4.1 De doelgroep</u>	9
<u>4.2 Omvang, duur en frequentie</u>	10
<u>4.3 De activiteiten</u>	11
<u>4.4 De keuze voor de activiteiten</u>	11
<u>4.5 Financiële context</u>	11
<u>5. De werkwijze</u>	13
<u>5.1 Uitvoering gemeente Bernisse, Brielle en Spijkenisse</u>	13
<u>5.2 Uitvoering gemeente Westvoorne</u>	13
<u>5.3 Partners</u>	13
<u>5.4 Uitvoering</u>	13
<u>Bijlage I - Overzicht van activiteiten</u>	14

1. Inleiding

Sinds 1 januari 2012 hebben gemeenten de mogelijkheid om aan Wwb-uitkeringsgerechtigden een verplichte tegenprestatie op te leggen. Per 1 januari 2015 wordt de tegenprestatie echter als verplichting verbonden aan het hebben van een Wwb-uitkering. Gemeenten zijn vanaf deze datum verplicht de tegenprestatie op te leggen en te handhaven.

De Wwb, loaw en loaz biedt ondersteuning bekostigd uit de algemene middelen die worden opgebracht door de samenleving. De tegenprestatie dient om te zorgen dat bijstandsontvangers die een beroep doen op de solidariteit van de samenleving hiervoor iets terug doen en daarmee invulling geven aan hun maatschappelijke betrokkenheid. 'Voor wat hoort wat' is hiermee het nieuwe credo van de bijstand.

Het is aan de gemeenteraad te bepalen welke omvang, duur en inhoud de tegenprestatie heeft en aan welke doelgroepen de tegenprestatie wordt opgelegd. Het college heeft als taak het opleggen, uitvoeren en handhaven van de tegenprestatie. Dit betekent onder meer het informeren, keuze maken voor een

doelgroep, toezicht houden op uitvoering en op veiligheid, zorgen voor afdoende verzekering en het controleren of de tegenprestatie wordt ingevuld.

Deze nota biedt een beleidskader. De nota 'tegenprestatie in de Participatiewet' van de gemeente Bernisse, Brielle en Spijkenisse is als uitgangspunt gebruikt.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt toegelicht wat de tegenprestatie inhoudt en wat het verschil is tussen de tegenprestatie, vrijwilligerswerk, participatieplaats en het werken met behoud van uitkering. In hoofdstuk 3 worden de doelen en uitgangspunten omschreven. In het volgende hoofdstuk wordt een voorstel gedaan voor doelgroepenbeleid, de omvang, duur en frequentie van de activiteiten, de soort activiteiten en de keuze voor de activiteiten. Hoofdstuk 5 bevat tenslotte een voorstel voor uitvoering van de tegenprestatie.

2. De tegenprestatie

2.1 Wat is het?

Vanaf 1 januari 2015 wordt aan het hebben van een Wwb-uitkering, de verplichting verbonden naar vermogen onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten te verrichten. De tegenprestatie is opgenomen in artikel 9 Wwb, 37 loaw en 37 loaz en luidt als volgt:

Het naar vermogen verrichten van door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Toelichting:

Naar vermogen

De gemeente bepaalt aan de hand van de individuele omstandigheden en de beschikbare onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten, de aard, duur en omvang van de tegenprestatie. Dat betekent dat rekening moet worden gehouden met een aantal factoren, zoals lichamelijke en psychische beperkingen, zorgtaken, kennis en kunde, maar ook met de mogelijkheden van de begeleidende organisaties.

Maatschappelijk nuttige werkzaamheden

Het primaire doel van de tegenprestatie is dat iemand maatschappelijk nuttige activiteiten verricht. Niet elke activiteit kan als verplichting worden opgelegd. Activiteiten moeten een legitiem doel hebben, qua omvang aansluiten op de capaciteiten van de uitkeringsgerechtigde, mogen geen disproportioneel belastend karakter hebben en geen veiligheids- of gezondheidsrisico met zich meebrengen. Ook moeten de werkzaamheden beperkt zijn in omvang en in tijdsduur. Het kan gaan om activiteiten die nuttig zijn voor de lokale omgeving, de gemeente, of voor de ontwikkeling van de uitkeringsgerechtigde zelf. De concrete invulling is mede afhankelijk van de specifieke situatie, de lokale omstandigheden en de omvang en de duur van de activiteiten.

Additioneel Onder additionele arbeid verstaan we onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, waar in deze tijd en op deze plaats geen enkele bereidheid is om daar een geldelijke beloning voor te betalen. Het zijn aanvullende activiteiten die onder normale bedrijfseconomische omstandigheden niet rendabel zijn om een gezonde bedrijfsvoering op orde te houden. Elk jaar controleert het college van B&W of deze omstandigheden ongewijzigd zijn.

De maatschappelijk nuttige werkzaamheden moeten zich onderscheiden van werkzaamheden die door de reguliere arbeidsmarkt verricht worden. Het onderscheid tussen betaalde en onbetaalde werkzaamheden is afhankelijk van o.a. economische factoren en van keuzes die mede op basis daarvan door het bedrijfsleven en/of de overheid worden gemaakt.

Naast of in aanvulling op reguliere arbeid De werkzaamheden mogen bestaande re-integratieverplichtingen niet in de weg staan of op een andere manier een belemmering vormen voor de arbeidsinschakeling van de uitkeringsgerechtigde. De tegenprestatie staat los van de re-integratie- en arbeidsplicht.

Geen verdringing De tegenprestatie mag niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. Dit betekent dat er geen vacature mag openstaan voor dezelfde of vergelijkbare activiteiten en/of beloning mag

plaatsvinden van een ander die dezelfde werkzaamheden verricht of waarvoor korter dan een jaar geleden betaald werd. SZW, VNG en Divosa adviseren in de verordening het voorkomen van verdringing op te nemen als criterium bij de beoordeling of een activiteit als tegenprestatie kan worden gezien.

2.2 Verschillen

De tegenprestatie bevindt zich in het spectrum van additionele arbeid; vrijwilligerswerk, participatieplaats en werken met behoud van uitkering. Wat is nu het verschil met de tegenprestatie?

Verskil met vrijwilligerswerk De tegenprestatie is niet hetzelfde als vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk wordt door de VNG gedefinieerd als werk dat in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving. Belangrijk verschil met de tegenprestatie is dat vrijwilligerswerk wordt verricht op initiatief van de betrokkene, waar de tegenprestatie als verplichting is gekoppeld aan het hebben van een uitkering. Het verrichten van vrijwilligerswerk mag echter wel door het college B&W worden beschouwd als invulling van de tegenprestatie. Activiteiten die door vrijwilligers worden verricht, kunnen ook worden ingezet voor het verrichten van de tegenprestatie.

Verskil met participatieplaats De werkzaamheden op een participatieplaats dienen primair nuttig te zijn voor de ontwikkeling van betrokkene richting de arbeidsmarkt. De werkzaamheden in het kader van de tegenprestatie worden daarentegen verricht omdat van de uitkeringsgerechtigden een tegenprestatie voor de uitkering die nuttig is voor de samenleving wordt verwacht. In het verlengde hiervan is aan de tegenprestatie geen scholing of een opleiding gekoppeld. Dit instrument is immers niet bedoeld als re-integratie instrument. Verder zal het leveren van een tegenprestatie vaak werkzaamheden van korte duur omvatten, terwijl een participatieplaats voorziet in werken voor een langere periode van maximaal twee jaar met, onder omstandigheden, een verlengingsmogelijkheid. Een laatste verschil is dat voor het werken op een participatieplaats de gemeente een premie zal toekennen aan de uitkeringsgerechtigde indien hij voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kans op arbeidsinschakeling, terwijl dat niet het geval is bij het verrichten van een tegenprestatie.

Verskil met werken met behoud van uitkering Er zijn drie verschillen tussen tegenprestatie en werken met behoud van uitkering:

1. Maatschappelijk nut voorop

Werken met behoud van uitkering wordt als instrument voor re-integratie ingezet. Hiermee worden de werknemersvaardigheden van de uitkeringsgerechtigde vergroot en daarmee ook de kansen op de arbeidsmarkt. De tegenprestatie wordt niet ingezet in het kader van re-integratie c.q. bemiddeling naar reguliere arbeid, maar vanwege het maatschappelijk nut. De uitkeringsgerechtigde levert een maatschappelijk nuttige bijdrage in ruil voor het hebben van een uitkering, ontwikkelt zijn vaardigheden en vergroot zijn sociale netwerk.

2. Niet tot de reguliere arbeidsmarkt behorend

Daar waar werken met behoud van uitkering ook het verrichten van werkzaamheden kan zijn die binnen de reguliere arbeidsmarkt thuishoren, gaat het bij de tegenprestatie om additioneel werk waarvoor op de reguliere arbeidsmarkt op dat moment geen bereidheid bestaat om voor te betalen.

3. Tijdelijkheid en beperkte omvang

Bij de tegenprestatie gaat het in principe om werkzaamheden van kortere duur, om klussen die een paar uur per dag of per week in beslag zullen nemen. Bij werken met behoud van uitkering gaat het om reguliere arbeidstijden, afgestemd op de arbeidsmogelijkheden van de uitkeringsgerechtigde.

Geen dwangarbeid Ten aanzien van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) meent de regering dat de tegenprestatie niet op gespannen voet staat om de volgende redenen. Het beroep doen op bijstand is vrijwillig maar niet vrijblijvend. Het beroep doen op een uitkering impliceert ook dat men bereid is naast de rechten ook de verplichtingen na te leven. Hoewel de tegenprestatie voor belanghebbende een plicht is die verbonden is aan het recht op een Wwb-, loaw- of loaz-uitkering, kan hij niet worden gedwongen om de tegenprestatie te verrichten. Het niet nakomen van de plicht kan hooguit leiden tot het opleggen van een (financiële) maatregel door het college. In die zin kan er geen sprake van dwangarbeid zijn als bedoeld in het EVRM.

3. De invulling van de tegenprestatie

3.1 Visie Onze visie op de invulling van de tegenprestatie is gebaseerd op vijf elementen:

- Eigen verantwoordelijkheid centraal: iedere inwoner is verantwoordelijk voor zijn/haar eigen bestaan en zorgt voor een zo groot mogelijke zelfredzaamheid. Als het de inwoner niet lukt om zelfredzaam te zijn, doet deze een beroep op zijn/haar sociale netwerk.

- Ondersteuning is basaal adequaat: is er meer ondersteuning nodig dan het sociaal netwerk kan bieden, dan kan er een beroep worden gedaan op maatschappelijke organisaties of professionals. Steeds geldt een voorkeur voor collectieve voorzieningen ten opzichte van individuele voorzieningen. Gezocht wordt naar het minimale niveau van adequate ondersteuning.

- Stimuleer zelfredzaamheid: ondersteuning (bekostigd) vanuit de gemeente is slechts aanvullend op de inzet van inwoners/verenigingen en het sociaal netwerk. Ondersteuning is gericht op de bevordering van de zelfredzaamheid van het individu, maatschappelijke organisaties of sociale netwerken.

- Versterk het netwerk: voor een goed werkende samenleving is het goed functioneren van sociale netwerken en maatschappelijke organisaties van groot belang.

- Wederkerigheid gevraagd: van mensen die ondersteuning ontvangen, wordt iets terugverlangd. Deze wederkerigheid moet aansluiten bij hun mogelijkheden.

3.2 Doelen Wat willen we bereiken met het inzetten van de tegenprestatie:

1. Versterken van de eigen kracht en het sociaal netwerk
We gaan uit van de eigen kracht en de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner. Het verrichten van de tegenprestatie is voor de uitkeringsgerechtigden een laagdrempelige manier om de eigen kracht en capaciteiten te versterken. Het verrichten van de tegenprestatie is voor uitkeringsgerechtigden verder een mogelijkheid het sociale netwerk te vergroten. De blik naar buiten wordt vergroot. De tegenprestatie biedt gelegenheid tot ontmoeten.
2. Maatschappelijke bijdrage aan de gemeente
Van inwoners of organisaties die ondersteuning ontvangen, wordt iets terugverlangd. Deze wederkerigheid sluit aan bij de mogelijkheden van de inwoner/organisatie. In onze participatiesamenleving versterken inwoners zichzelf, doen iets voor een ander of voor de gemeente. Zo draagt ieder bij aan de samenlevingsvoorzieningen en het versterken van de sociale cohesie.
3. Meer bereiken met minder
Met onze visie en uitgangspunten treden we de rijksbezuinigingen die gepaard gaan met de decentralisaties tegemoet. We zoeken de verbinding tussen de decentralisaties. We ontwikkelen effectieve methodieken voor versterking van eigen kracht, samen met onze maatschappelijke partners. Zo maken we het mogelijk om met de budgetten die ons ter beschikking staan die ondersteuning te bieden, die inwoners nodig hebben.

3.3 Uitgangspunten Het hebben van een Wwb-uitkering is in de gemeente Westvoorne niet vrijblijvend. Inkomensondersteuning wordt tijdelijk geboden. De toeleiding naar de arbeidsmarkt heeft prioriteit. We proberen de uitkeringsgerechtigden zo snel en zo goed mogelijk (weer) te laten deelnemen aan de reguliere arbeidsmarkt. Voor wie de afstand tot de arbeidsmarkt groter is, zijn er werkervaringsplaatsen, participatieplaatsen en wordt het verrichten van vrijwilligerswerk gestimuleerd. In lijn met de visie hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De invulling van de tegenprestatie is de eigen verantwoordelijkheid van de uitkeringsgerechtigde. De keuze voor de maatschappelijk nuttige activiteit wordt dan ook in eerste instantie door de uitkeringsgerechtigde zelf gemaakt;
- De tegenprestatie is maatwerk en wordt qua invulling en duur afgestemd op de mogelijkheden van de uitkeringsgerechtigde en op de wensen en mogelijkheden van de organisatie die de maatschappelijke activiteit aanbiedt;
- De tegenprestatie is niet vrijblijvend, er geldt: afspraak is afspraak. Het niet verrichten van de tegenprestatie heeft consequenties;
- Het gaat bij de tegenprestatie om het verrichten van additionele werkzaamheden en maatschappelijk nuttige activiteiten.

4. Beleidskader

4.1 De doelgroep

De tegenprestatie is verbonden aan het hebben van een uitkering. De plicht tot tegenprestatie geldt zowel voor uitkeringsgerechtigden die bijstand om niet ontvangen als voor uitkeringsgerechtigden die

de bijstand in de vorm van een geldlening ontvangen. Op de verplichting geldt een aantal wettelijke uitzonderingen.

Geen tegenprestatie mag worden opgelegd aan:

- Inwoners die enkel bijzondere bijstand ontvangen;
- Alleenstaande ouders die op grond van artikel 9a Wwb op eigen verzoek een ontheffing van de arbeidsverplichting hebben, omdat zij de volledige zorg hebben voor een kind tot vijf jaar;
- Uitkeringsgerechtigden die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn en op grond daarvan volledig zijn vrijgesteld van de arbeids- en re-integratieverplichting.

Het college B&W heeft de beleidsvrijheid om uitzonderingen te maken. De toeleiding naar de arbeidsmarkt heeft de prioriteit. Het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid heeft het hoogste doel. Is dat nog niet haalbaar, dan wordt een maatschappelijke bijdrage verwacht. In lijn hiervan worden de volgende uitzonderingen voorgesteld:

- De uitkeringsgerechtigde verricht parttime werk;
- De uitkeringsgerechtigde neemt deel aan een re-integratietraject of inburgeringstraject;
- De uitkeringsgerechtigde verricht vrijwilligerswerk;
- De uitkeringsgerechtigde verricht mantelzorg. Mantelzorg is zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, door personen uit diens directe omgeving waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie (Zorg Nabij, VWS 2001). Bij mantelzorg wordt de normale (gebruikelijke) zorg in zwaarte, duur en/of intensiteit aanmerkelijk overschreden. Mantelzorg vindt plaats op basis van vrijwilligheid, dat wil zeggen dat de mantelzorger bereid en in staat geacht mag worden deze zorg te leveren;
- Is sprake van multiproblematiek, dan wordt alleen een tegenprestatie opgelegd wanneer dit de behandeling niet doorkruist. Dit is ter beoordeling van de klantmanager, eventueel in overleg met de zorgregisseur. Er is sprake van multiproblematiek wanneer binnen een huishouden sprake is van problemen op meerdere levensgebieden.

Uitkeringsgerechtigden (inclusief partners) gemeente Westvoorne

	Aantallen per 1-9-2014
Wwb	96
IOAW	8
IOAZ	0
Partners	20
Totaal	124

Uitzonderingen

Re-integratietraject	20
Inburgeringstraject	18
Inkomsten uit arbeid	16
Volledige ontheffing arbeids- en re-integratieplicht	30
Totaal	84

Kanttekening:

Het verrichten van vrijwilligerswerk en mantelzorg wordt op dit moment niet geregistreerd voor de Wwb-doelgroep specifiek. Mensen met multiproblematiek staat ook niet als zodanig geregistreerd.

De doelgroep voor de tegenprestatie zijn dus de mensen die niet tot de wettelijk of gemeentelijke uitzonderingen behoren. Geschat wordt dat de totale doelgroep voor de tegenprestatie uit ongeveer 30 personen zal bestaan.

4.2 Omvang, duur en frequentie

Het is aan de gemeenteraad om de omvang en duur van de tegenprestatie te bepalen.

Omdat het opleggen van de tegenprestatie tot nu toe een mogelijkheid was voor gemeenten en nog geen verplichting, is er nog niet veel jurisprudentie beschikbaar. Wel heeft de rechter bepaald dat er een maximum geldt van 20 uur per week gedurende zes maanden. In dat geval worden de activiteiten door de rechter beschouwd als re-integratie, vrijwilligerswerk of reguliere arbeid.

Voorgesteld wordt daarom het volgende kader te hanteren:

De omvang van de tegenprestatie is in de gemeente Westvoorne maximaal tien uren per week. De klantmanager beoordeelt of aan de verplichting van de tegenprestatie is voldaan. Een tegenprestatie wordt opgedragen voor de duur van maximaal twaalf maanden. De tegenprestatie moet dus in principe elk jaar worden geleverd. Er wordt rekening gehouden met de individuele omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde. De tegenprestatie is en blijft maatwerk.

4.3 De activiteiten

Tegenprestaties zijn klussen die door verenigingen, bedrijven en maatschappelijke instellingen worden aangeboden. Het gaat om klussen die aanvullend zijn, om activiteiten die anders misschien zouden blijven liggen. Uit het onderzoek van de Inspectie SZW naar de uitvoering van de tegenprestatie in de afgelopen jaren, blijken diverse activiteiten te worden ingezet (zie bijlage I). Voorbeelden zijn helpen bij de organisatie van een festival, in de zorg helpen, hulp bij ov-reizen, tijdelijke werkzaamheden bij een wijkcentrum, leesouder zijn op school, opknappen van speelplekken in de wijk, een functie vervullen in de cliëntenraad en boodschappen doen voor ouderen en hulpbehoevenden.

4.4 De keuze voor de activiteiten

In lijn van de sociale visie gaan we uit van de eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid van de uitkeringsgerechtigden. De keuze voor de invulling van de tegenprestatie wordt daarom in de volgende volgorde uitgevoerd:

a. De uitkeringsgerechtigde zoekt zelf een activiteit en organisatie;

a.b. de gemeente zorgt voor de beschikbaarheid van activiteiten bij organisaties en maakt hieruit een keuze voor de uitkeringsgerechtigde.

Als een uitkeringsgerechtigde zelf een activiteit en organisatie heeft uitgezocht, beoordeelt de klantmanager deze op additionaliteit (zie paragraaf 2.1) en op haalbaarheid c.q. wenselijkheid. Zeker als het gaat om iemand met forse psychische beperkingen, is het belangrijk om niet alleen te kijken wat de uitkeringsgerechtigde zelf kan, maar ook wat de organisatie aan kan en te kijken naar de veiligheid voor de omgeving. Mochten er geen werkzaamheden voorhanden zijn dan bekijkt de gemeente binnen zes maanden of op dat moment wel werkzaamheden voorhanden zijn die kunnen worden ingezet als tegenprestatie.

Voor de uitvoering van de tegenprestatie wordt de gemeente niet gecompenseerd. Om de kosten zoveel mogelijk te beperken, wordt daarom in eerste instantie met de uitkeringsgerechtigde samen gekeken naar activiteiten die binnen zijn of haar mogelijkheden liggen. Pas als dit geen uitkomst biedt, wordt een arbeidsmedisch onderzoek ingezet en aan de hand van de uitkomst van het onderzoek gekeken naar een passende activiteit.

4.5 Financiële context

Voor de uitvoering van de tegenprestatie worden door de wetgever geen financiële middelen beschikbaar gesteld. Aangezien de tegenprestatie geen re-integratie instrument is, kunnen de kosten niet betaald worden uit het participatiebudget. De kosten zullen vallen onder de uitvoeringskosten WWB. Daarom is het uitgangspunt om het proces zo eenvoudig mogelijk in te richten voor de uitkeringsgerechtigde, de klantmanager en de organisatie waar de activiteiten plaatsvinden. Aan de uitvoering van de tegenprestatie zijn in elk geval de volgende kosten verbonden:

Verzekering De uitkeringsgerechtigde moet tijdens het verrichten van de werkzaamheden verzekerd zijn. Het gaat daarbij om het afdekken van de risico's van arbeidsongeschiktheid en aansprakelijkheid. Dit voorkomt dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld als het werk leidt tot arbeidsongeschiktheid van de bijstandsgerechtigde of tot schade bij derden. De VNG ontwikkeld op dit moment een participatiepolis. Deze polis zal door de gemeente afgesloten moeten worden.

Verklaring omtrent het Gedrag Maatschappelijke organisaties vragen aan iedere vrijwilliger die voor hen komt werken een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). De VOG wordt, afhankelijk van de activiteit, ook gevraagd bij het verrichten van de tegenprestatie. De kosten voor de VOG bedragen € 30,05 per verklaring. Deze kosten komen voor rekening van de gemeente. Gezien de doelgroep zullen de totale kosten klein zijn, het is echter moeilijk om in te schatten hoeveel de kosten precies zullen zijn.

Begeleiding bij de organisaties De begeleidingskosten van de gemeente zullen zo laag mogelijk gehouden moeten worden. De begeleiding wordt zoveel mogelijk aan de maatschappelijke organisaties gevraagd. De gemeente zal goede afspraken moeten maken met deze organisaties over de invulling van de tegenprestatie.

Informatie en handhaving De uitkeringsgerechtigden moeten worden geïnformeerd over de tegenprestatie, worden begeleid bij het opleggen van de tegenprestatie en de tegenprestatie moet worden gehandhaafd. Handhaving zal beperkt worden ingericht. Wel wordt van de uitkeringsgerechtigde verwacht dat de gemaakte afspraken worden nagekomen. Wanneer er signalen zijn dat dit niet het geval is, dient de klantmanager, op grond van de Afstemmingsverordening, een maatregel te overwegen.

Risico's

De participatiepolis dekt de risico's bij de uitvoering van de tegenprestatie door de uitkeringsgerechtigden. Verder zijn er geen risico's te verwachten.

5. De werkwijze

5.1 Uitvoering gemeente Bernisse, Brielle en Spijkenisse. Deze gemeenten willen in de maand april van 2015 een 'maand van de tegenprestatie' houden. Een groep uitkeringsgerechtigden van 8 personen gaan dit organiseren. Deze organisatiegroep wordt middels een payrollconstructie (uitzendbureau) een dienstverband aangeboden. Organisaties, verenigingen, bedrijven en onderwijs worden geënthousiasmeerd om activiteiten aan te melden. De kosten van deze payrollconstructie zijn € 71.767,-. De overige kosten voor deze uitvoeringswijze zijn: trainer (€ 8.580), werkadviseur (€ 29.700) en organisatiekosten (€ 7.500). Met een selecte groep (50-100 personen) wordt vervolgens gestart aan de invulling van de tegenprestatie. Een informatiemarkt wordt georganiseerd waar zorgorganisaties zich presenteren aan de uitkeringsgerechtigden en er koppeling kan plaatsvinden. Daarna wordt geëvalueerd hoe de tegenprestatie verder vorm te geven. De doelgroep voor de tegenprestatie wordt geschat op 1.200 personen.

5.2 Uitvoering gemeente Westvoorne

De gemeente Westvoorne kiest vanwege haar kleinere doelgroep en kleiner budget voor een andere werkwijze dan de gemeente Bernisse, Brielle en Spijkenisse. De uitvoering komt bij de klantmanagers te liggen, dat scheelt aanzienlijk in de uitvoeringskosten.

5.3 Partners Maatschappelijke organisaties waar uitkeringsgerechtigden mogelijk iets voor kunnen gaan betekenen in het kader van de tegenprestatie, kunnen worden benaderd. Te denken valt aan Primo (de stichting voor openbaar primair onderwijs) en de Catharine stichting.

5.4 Evaluatie

De verplichte tegenprestatie wordt per 1 januari 2015 ingevoerd. Het jaar 2015 wordt gezien als proefperiode. De tegenprestatie is een nieuw fenomeen, er zal ervaring opgedaan moeten worden met het instrument door zowel de gemeente als maatschappelijke organisaties.

Bekeken wordt of deze en andere werkzaamheden als gevolg van de invoering van de participatiewet binnen de bestaande formatie zijn op te vangen. In 2015 zal dan ook de uitvoering van de tegenprestatie in de gemeente Westvoorne worden geëvalueerd. Ook naar de evaluatie van de gemeenten Bernisse, Brielle en Spijkenisse zal met belangstelling worden bekeken.

Bijlage I - Overzicht van activiteiten uit het onderzoeksrapport 'Voor wat, hoort wat', Inspectie SZW, september 2013

Voorbeelden van werkzaamheden in het kader van tegenprestatie naar vermogen:

- werkzaamheden bij een openluchtmuseum
- koffie/thee schenken in een verpleegtehuis, buurthuis of een bejaardentehuis
- sneeuwschuiven (bijvoorbeeld bij een bejaardentehuis)
- meelopen met de dierenambulance
- afval langs wegen en in wijken verwijderen
- bospaden schoonhouden
- verkeersborden reinigen / schoonmaken
- opknappen, schoonmaken, onderhouden van speeltuinen of gemeentelijke terreinen
- taalmaatje voor nieuwkomers
- beheerder van een parkeerplaats of fietsenstalling (bijv. bij een station)

- vervoer via kerken of ouderenorganisaties
- warme maaltijden bereiden en leveren
- de was doen
- strijken
- tijdelijke werkzaamheden rond een wijkcentrum
- helpen bij het oversteken van kinderen (scholen)
- werkzaamheden in theaters
- praten met nabestaanden
- inzet bij (sport)evenementen
- daklozen die wekelijks mensen rond leiden door de stad
- gehandicapten begeleiden bij het zwemmen
- voorlezen op scholen
- moestuin aanleggen met leerlingen uit groep 5 of 6 basisschool
- additionele werkzaamheden bij het Leger of Leger des Heils
- schoonhouden van parkeerplaatsen bij het ziekenhuis
- boeken uitleen bij ziekenhuizen en verpleegtehuizen (met karretjes)
- maneges schoon en netjes houden
- een functie vervullen in bijvoorbeeld een cliëntenraad
- deelname aan een hulpverleningstraject bij persoonlijke of psychische problemen
- werkzaamheden in bibliotheken
- bezoek aan eenzame ouderen
- werkzaamheden in bejaardentehuizen en buurthuizen
- boodschappen halen voor Wmo-cliënten/ hulpbehoevenden/ ouderen
- inzet in de groenvoorziening waar de gemeente de handen vanaf heeft getrokken
- tuinonderhoud
- openbare groenperken schoonhouden
- administratie op orde brengen
- conciërgeachtige werkzaamheden
- mobiel beperkte inwoners helpen
- klus- en verhuisteam oprichten
- opzetten en geven cursussen
- zorgtaken zoals huiskamerdiensten, activiteitenbegeleiding
- helpen bij festivals
- ondersteunend werkstages bij (maatschappelijke) organisaties; administratief, creatief, verzorging
- ramen zemen
- wandelen en koffiedrinken met groepen bewoners
- lunch verzorgen op basisscholen
- werkzaamheden in dierenasiels
- receptionist of ontvangstdame/heer
- beheer kantines sportverenigingen
- wijkshouwen
- zwemvierdaagse, wijkfeesten, buurt BBQ, straat opknappen, opzet spelletjesmiddagen, politiekcafé
- buurtpreventie
- buurtvaders
- meldpunt voor veiligheid in de wijk (signalering)
- assistent beheerder buurthuizen
- klussteam in de wijk
- ondersteunen bij wijkactiviteiten (halen/brengen)
- organiseren activiteiten voor kinderen (in de wijk of stad)
- simpele schoonmaakwerkzaamheden in de eigen wijk
- theekringen
- verkiezing organiseren (weerman/vrouw van de wijk)
- multicultureel sportevenement met gehandicapten
- ontmoeting in de wijk met aandacht voor verschillende geloofsovertuigingen
- sportclinics in de wijken opzetten
- organiseren wandelingen/ sportcursussen
- hulp bij ov-reizen
- bootonderhoud
- computermaatje
- energiecoaches
- formulierenbrigade
- medewerker in ruilwinkel, wereldwinkel

- websitebeheerder
- speelgoed schoonmaken en voorlezen bij kinderdagverblijf
- tekenwerkzaamheden architect
- werkzaamheden op zorgboerderij
- werknemersvaardigheden opdoen in niet commercieel bedrijf
- oppasdienst
- huiswerkbegeleiding
- mantelzorg/ mantelzorgondersteuning
- in de zorg helpen
- helpen in de moskee
- recyclingbedrijf
- weidevogels tellen
- suppoost avondvierdaagse
- beweeg en dieetprogramma
- mailings voor gemeente verzorgen, nieuwsbrieven rondbrengen
- rolstoelbrigade
- fietsles geven
- klaar-overs
- werkervaring op doen via club van 1000
- helpen bij scouting
- enquêteur minimabeleid
- beheren fietsenstalling
- hulp in heemkundetuin
- bijspringen op schapenhouderij
- helpen bij landelijke horeca keten
- afvalkalenders inpakken voor gemeente
- kledingreparatie
- inpakwerk
- helpen op metaalafdeling
- hand en spandiensten op school